

Desegregačné štandardy a desegregačný plán

Cieľom uvedených štandardov je, aby všetci žiac boli plne začlenení do vzdelávacieho systému a aby každý žiak dostal vzdelávanie v súlade so svojimi vzdelávacími potrebami a boli plnohodnotne začlenený do spoločnosti. Štandardy pomáhajú vytvárať inkluzívne prostredie, v ktorom má každý žiak rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu. Škola sa zaväzuje uplatňovať uvedené štandardy dodržiavania zákazu segregácie aj v zmysle plánu uplatňovania štandardov. Tieto dokumenty poskytnú škole účinné nástroje na odhaľovanie, prevenciu a riešenie prípadov segregácie.

Štandardy sú základné pravidlá, princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie vo výchove a vzdelávaní. Ich uplatňovanie prispieva k dodržiavaniu princípov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona v školách a školských zariadeniach.

Vychádzajú z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa:

Článok 2 ods. 1: Zabezpečiť práva ustanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu nachádzajúcemu sa pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov.

Článok 2 ods. 2: Urobiť potrebné opatrenia na to, aby bolo dieťa chránené pred všetkými formami diskriminácie alebo trestania, ktoré vyplývajú z postavenia, činnosti, vyjadrených názorov alebo presvedčenia jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo členov rodiny.

Článok 3 ods. 1: Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Článok 29 ods. 1: Výchova a vzdelávanie dieťaťa má smerovať k:

- a) rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho jedinečných daností a duševných a fyzických schopností v ich najvyššej možnej miere
- b) rozvíjaniu úcty k ľudským právam a základným slobodám a k zásadám zakotveným v Charte Organizácie Spojených národov;
- c) rozvíjaniu úcty k rodičom, k vlastnej kultúrnej, jazykovej a hodnotovej identite a k hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije i k hodnotám krajiny svojho pôvodu a k iným kultúram

d) príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu;

e) rozvíjaniu úcty k prírodnému prostrediu.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie sú rozpracovaním a realizáciou praktickej časti Metodickéj príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní.

Školský zákon (245/2008 Z.z.) definuje pojem segregácia nasledovne: „Ide o konanie alebo opomenutie konania, ktoré je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania podľa osobitného predpisu a v dôsledku ktorého dochádza alebo by mohlo dôjsť k priestorovému, organizačnému alebo sociálnemu vylúčeniu skupiny detí a žiakov alebo účastníkov výchovy a vzdelávania alebo k ich oddelenému vzdelávaniu okrem vzdelávania poskytovaného v súlade s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná pri uplatňovaní práv národnostných menšín na výchovu a vzdelanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny a pri vytváraní podmienok na vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním so zohľadnením ich vôle a záujmov a vôle a záujmov ich zákonných zástupcov, ak je účasť na takom vzdelávaní voliteľná a zodpovedá úprave podmienok výchovy a vzdelávania podľa tohoto zákona, osobitne pre výchovu a vzdelávanie na rovnakom stupni vzdelania“.

Škola v zmysle plánu uplatňovania dodržiavania štandardov zabezpečí aktivity, ktoré prispievajú k podpore inkluzívnosti a ich dodržiavaním zabezpečí princípy demokracie. Vypracovanie štandardov je len ďalším krokom k napĺňaniu zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní podľa školského zákona. Definujú základné etické a ľudsko-právne princípy, ktoré podporujú spravodlivé vzdelávacie prostredie. Zároveň určujú organizačné pravidlá správania a konania školy a všetkých aktérov výchovno-vzdelávacieho procesu.

Štandardy priestorovej desegregácie

-do všetkých priestorov školy alebo školského zariadenia, určených pre žiakov je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom. Škola nemá priestory v budove vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylúčovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone,

b) Škola v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovno-vzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebíha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom,

c) Pri tvorbe tried škola postupuje v zmysle antidiskriminačného zákona t.j. v jednotlivých triedach je zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu vyvážené.

Štandardy organizačnej desegregácie:

a) Škola má nastavenú organizáciu školského vyučovania tak, aby nedochádzalo k vylučovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov,

b) Všetky skupiny žiakov školy majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program, individuálny učebný plán alebo poskytnuté podporné opatrenia.

c) Všetky skupiny žiakov majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku, zameraniu alebo stupňu vzdelávania.

d) Škola je povinná využiť všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup k záujmovému vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov.

Štandardy sociálnej desegregácie

- škola využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov

- škola organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy medzi žiakmi ako aj zákonnými zástupcami a priateľmi školy

- škola organizuje umelecké a kultúrne podujatia, realizuje mimoškolské aktivity, podporuje umelecké súťaže a náučné exkurzie do rôznych kultúrnych prostredí. Škola zapája žiakov do dobrovoľníckych, umeleckých a poznávacích projektov a aktivít

- škola organizuje a podporuje preventívne aktivity zamerané na odstránenie sociálno–patologických javov

- škola prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone

- v škole neexistujú procesy, postupy, ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone
- škola alebo školské zariadenie umožňuje všetkým skupinám žiakov, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú škole a školskému zariadeniu sprostredkované a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje
- škola podporuje rozvoj nielen umeleckých kompetencií na vysokej úrovni všetkých žiakov školy, či už v hudobnom, tanečnom alebo výtvarnom odbore, ale vedie ich aj k porozumeniu kultúr iných národov
- škola alebo školské zariadenie pri hodnotení žiakov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona

Desegregačné aktivity

Prezentáciou na verejnosti (na úrovni školy, mesta, okresu, kraja aj v zahraničí) prispievať k budovaniu statusu školy – Škola otvorená všetkým – tradícia spoločných akcií aj mimoškolských medzi zamestnancami školy, zákonnými zástupcami, priateľmi školy a žiakmi.

Termín: celoročne

Zodpovední: všetci pg. zamestnanci

Estetizáciou prostredia, individuálnym prístupom, posilňovať socializáciu dieťaťa v prostredí - estetizácia prostredia – obnovovanie násteniek, výzdoba tried.

Termín: celoročne

Zodpovední: všetci pg. zamestnanci

Komunikácia so zákonnými zástupcami prostredníctvom - IKT, webu školy, oznamov v tlačenej podobe, osobných stretnutí.

Termín: celoročne

Zodpovední: všetci pg. zamestnanci

Pripomínaním významných dní vytvárať pozitívnu a podnetnú klímu v školskom aj mimoškolskom prostredí.

Termín: celoročne

Zodpovední: všetci pg. zamestnanci

Aktívnou účasťou na školských a mimoškolských aktivitách (súťaže, prehliadky, vystúpenia, besedy, výstavy, workshopy) umeleckou činnosťou stmelovať triedne kolektívy.

Termín: celoročne

Zodpovední: všetci pg. zamestnanci

Rozvíjanie gramotnosti sociálnych zručností, prostredníctvom školských a mimoškolských aktivít - spoločné aktivity s inými inštitúciami a organizátormi kultúrnych podujatí, besied, workshopov.

Termín: celoročne

Zodpovední: všetci pg. zamestnanci

Sprístupniť aktívnu účasť detí na školských a mimoškolských aktivitách s cieľom búrania sociálnych rozdielov, predsudkov detí s odlišných prostredí: vyučovanie a účinkovanie rôznych umeleckých zoskupení, skupinová umelecká tvorba, umelecké aktivity v škole, exkurzie, výlety...

Termín: celoročne

Zodpovední: všetci pg. zamestnanci

Aktívnou účasťou a prezentáciou na verejnosti, posilňovať povedomie verejnosti o akceptácii a prijatí inakosti v prostredí ZUŠ (školské verejné vystúpenia a výstavy žiakov a absolventov školy.

Termín: celoročne

Zodpovední: všetci pg. zamestnanci

Preventívnymi opatreniami eliminovať výskyt detských ochorení, výskyt súvisiaci s vírusovými a infekčnými ochoreniami.

Termín: celoročne

Zodpovední: všetci pg. zamestnanci

Desegregačný plán školy je otvorený dokument.
Je možné ho podľa aktuálnej potreby dopĺňať a meniť.

V Piešťanoch dňa 18. augusta 2025

Vypracoval: Kamil Vavrínek, DiS. art., riaditeľ